ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (štvrtá komora)

zo 17. apríla 2008 *

Vo veci T-260/04,

Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas), so sídlom v Bologni (Taliansko), v zastúpení: pôvodne N. Amadei a C. Turk, neskôr N. Amadei a P. Manzini, advokáti,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: E. Montaguti a F. Dintilhac, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie (delegácia v Guinejskej republike) z 21. apríla 2004, zaslaného žalobcovi doporučeným listom, ktorým sa mu ukladá zaplatiť sumu 959 543 835 guinejských frankov (397 126,02 eura),

* Jazyk konania: taliančina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV (štvrtá komora),

v zložení: sudcovia V. Vadapalas, vykonávajúci funkciu predsedu komory, E. Moavero Milanesi a N. Wahl,

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. júna 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

1 Európsky rozvojový fond (ERF) bol vytvorený na účely financovania spolupráce s africkými, karibskými a tichomorskými štátmi (AKT), najskôr prostredníctvom prílohy k Zmluve EHS a následne prostredníctvom vnútorných dohôd členských štátov združených v Rade. K dnešnému dňu postupne existovalo deväť ERF s dĺžkou trvania každého päť rokov, ktorá zodpovedala, čo sa týka posledných ôsmich fondov, obdobiu platnosti rôznych dohôd a dohovorov, ktorými Európske spoločenstvo a jeho členské štáty vytvorili toto osobitné partnerstvo so štátmi AKT. ERF nie je súčasťou všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev, čo vysvetľuje nevyhnutnosť prijatia osobitných rozpočtových pravidiel na jeho použitie a najmä zavedenia funkcie účtovníka *ad hoc*.

2 Zásada uvedená v článku 133 ods. 2 rozpočtových pravidiel z 27. marca 2003 uplatňovaných na 9. ERF (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 11/046, s. 131, ďalej len „rozpočtové pravidlá deviateho ERF“) stanovuje, že záväzky súvisiace s predchádzajúcimi ERF prijaté pred nadobudnutím účinnosti dohody o partnerstve uzavretej členmi skupiny štátov AKT na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej, podpísanej v Cotonou 23. júna 2000 (Ú. v. ES L 317, s. 3), nazývanej „dohoda z Cotonou“, sa budú naďalej plniť v súlade s pravidlami uplatňovanými na tieto EFR, s výnimkou funkcie finančného kontrolóra, predkladania účtov a postupu vyberania príspevkov, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia rozpočtových pravidiel deviateho ERF.

3 Zmluvy financované v rámci šiesteho a siedmeho ERF sa spravujú príslušnými ustanoveniami, konkrétne tretím dohovorom AKT-EHS podpísaným v Lomé 8. decembra 1984 (Ú. v. ES L 86, 1986, s. 3), nazývaným „Dohovor z Lomé III“, a štvrtým dohovorom AKT-EHS podpísaným v Lomé 15. decembra 1989 (Ú. v. ES L 229, 1991, s. 3), nazývaným „Dohovor z Lomé IV“, ktoré sú vnútornými dohodami vytvárajúcimi šiesty a siedmy ERF a v zásade, keďže zodpovedajúce záväzky na krytie výdavkov boli prijaté pred nadobudnutím účinnosti dohody z Cotonou, aj rozpočtovými pravidlami 86/548/EHS z 11. novembra 1986, uplatňujúcimi sa na šiesty ERF [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 325, s. 42), a rozpočtovými pravidlami 91/491/EHS z 29. júla 1991, uplatňujúcimi sa na spoluprácu na účely financovania rozvoja na základe Dohovoru z Lomé IV [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 266, s. 1). V každom prípade články 15 a 16 nariadenia č. 86/548 a nariadenia č. 91/491, ktoré sa týkajú vymáhania pohľadávok, vyžadovali zásah finančného kontrolóra, teda splnenie úlohy, ktorá už nie je upravená ani v rozpočtových pravidlách deviateho ERF, ani sama osebe v rámci organizačnej štruktúry Komisie. V dôsledku toho Komisia aj pri vymáhaní pohľadávok z úverov poskytovaných z ERF pred nadobudnutím účinnosti dohody z Cotonou uplatňuje ustanovenia rozpočtových pravidiel deviateho ERF, a to podľa článku 133 ods. 2 tohto nariadenia.

4 Článok 311 Dohovoru z Lomé IV stanovuje, že Komisia určí povoľujúceho úradníka zodpovedného za správu prostriedkov ERF, ktorý v tejto súvislosti na jednej strane vyhradzuje prostriedky, zúčtováva a vypláca náklady a vedie účtovníctvo záväzkov, ako aj povolení na vymáhanie pohľadávok, na druhej strane dbá o to, aby rozhodnutia

o financovaní boli rešpektované, a nakoniec v úzkej spolupráci s národným povoľujúcim úradníkom prijíma také záväzné rozhodnutia a finančné opatrenia, ktoré sa z ekonomického a technického hľadiska javia ako nevyhnutné na zabezpečenie riadneho vykonávania schválených činností.

5 Článok 317 Dohovoru z Lomé IV vymedzuje úlohy delegovaného úradníka, ktorým je vedúci delegácie Komisie v štáte AKT, ktorý v úzkej spolupráci s národným povoľujúcim úradníkom musí najmä schváliť zákazky a odhady výdavkov v prípade priamo zadávaných zákaziek, dodatky uzavreté v súvislosti s nimi, ako aj národným povoľujúcim úradníkom udelené súhlasy s vyplatením prostriedkov, ubezpečiť sa, že projekty a programy financované zo zdrojov ERF spravovaných Komisiou sú z finančného a technického hľadiska riadne vykonané, spolupracovať s vnútroštátnymi orgánmi štátu AKT, v ktorom zastupuje Komisiu, a pravidelne hodnotiť uskutočnené činnosti, udržiavať úzke a trvalé kontakty s národným povoľujúcim úradníkom s cieľom analýzy a riešenia konkrétnych problémov, ktoré vzniknú pri uskutočňovaní spolupráce pri financovaní rozvoja, a najmä v pravidelných intervaloch overovať, že sa činnosti uskutočňujú v rytme stanovenom v predpokladanom časovom pláne obsiahnutom v rozhodnutí o financovaní.

6 Ak došlo k neoprávnenému vyplateniu prostriedkov, národný povoľujúci úradník musí ako zmluvná strana vymáhať zodpovedajúce sumy.

7 Článok 23 rozpočtových pravidiel deviateho ERF stanovuje:

„Ak sa hlavný zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník dozvie o problémoch pri vykonávaní postupov súvisiacich so spravovaním prostriedkov EFR, v súčinnosti s národným alebo regionálnym zmocňujúcim [povoľujúcim — *neoficiálny preklad*] úradníkom nadviaže všetky kontakty, ktoré sú nevyhnutné na nápravu

situácie, a podnikne všetky nevyhnutné kroky. Napríklad v prípade, ak národný alebo regionálny zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník neplní alebo nie je schopný plniť povinnosti, ktoré mu boli uložené podľa [dohody z Cotonou], hlavný zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník môže dočasne zaujať jeho miesto a v takom prípade môže Komisia obdržať zo zdrojov pridelených danému AKT štátu finančnú kompenzáciu za vzniknutú mimoriadnu administratívnu pracovnú záťaž.

Všetky opatrenia prijaté hlavným zmocňujúcim [povoľujúcim — *neoficiálny preklad*] úradníkom podľa prvého pododseku sa prijímajú v mene a v zastúpení príslušného národného alebo regionálneho zmocňujúceho [povoľujúceho — *neoficiálny preklad*] úradníka."

8 Pravidlá týkajúce sa vymáhania pohľadávok Komisie sú upravené článkami 43 až 47 rozpočtových pravidiel deviateho ERF.

9 Článok 43 rozpočtových pravidiel deviateho ERF stanovuje:

„1. Nesprávne [neoprávnene — *neoficiálny preklad*] vyplatené čiastky sa vymáhajú.

2. Komisia ustanoví podmienky, za ktorých sú úroky z oneskorenej platby [z omeškania — *neoficiálny preklad*] splatné Spoločenstvám."

10 Článok 44 rozpočtových pravidiel deviateho ERF stanovuje:

„1. Zmocnenie k vymáhaniu [Povolenie na vymáhanie pohľadávok — *neoficiálny preklad*] je úkon, ktorým zodpovedný zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník vydaním príkazu na vymáhanie poverí vedúceho účtovníka vymáhaním pohľadávky, ktorú zistil.

2. Bez toho, aby boli dotknuté zodpovednosti štátov AKT alebo zámorských krajín a území, môže Komisia formálne označiť čiastku za pohľadávku od osoby inej ako tieto štáty [označiť určitú sumu za pohľadávku voči inej osobe, ako sú tieto štáty — *neoficiálny preklad*], a to rozhodnutím, ktoré je vymáhateľné za rovnakých podmienok, aké sú uvedené v článku 256 [ES].“

11 Článok 45 rozpočtových pravidiel deviateho ERF stanovuje:

„Každý dlh, ktorý je označený ako nepochybný, v pevne určenej výške a splatný v súvislosti s implementáciou [použitím — *neoficiálny preklad*] prostriedkov EFR, sa určuje prostredníctvom príkazu na vymáhanie vydaného zmocňujúcemu [povoľujúcemu — *neoficiálny preklad*] úradníkovi, po ktorom nasleduje ťarchopis odoslaný [nasleduje odoslanie oznámenia o dlhu — *neoficiálny preklad*] dlžníkovi, pričom obidva tieto dokumenty vystaví zodpovedný zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník. Príkaz na vymáhanie je sprevádzaný podpornými dokumentmi potvrdzujúcimi zistené nároky. Pri zostavovaní príkazu na vymáhanie zodpovedný zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník zabezpečí, že:

a) príjem bude zaknihovaný do správnej položky;

b) príkaz na vymáhanie je v poriadku a zodpovedá príslušným ustanoveniam;

c) podporné dokumenty sú v poriadku;

d) údaje o dlžníkovi sú správne;

e) je uvedený dátum splatnosti;

f) príkaz zodpovedá zásadám správneho finančného riadenia uvedeným v článku 4;

g) výška a mena vymáhanej čiastky je správna.

Vedúci účtovník eviduje takéto príkazy na vymáhanie v účtoch [v účtovníctve — *neoficiálny preklad*].“

12 Článok 46 rozpočtových pravidiel deviateho ERF znie takto:

„1. Vedúci účtovník vykonáva príkazy na vymáhanie pohľadávok, ktoré riadne zistil zodpovedný zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník. Uplatňuje povinnú starostlivosť s cieľom zabezpečiť, že EFR obdrží svoje príjmy k dátumom splatnosti uvedeným v príkazoch na vymáhanie a že príslušné práva Spoločenstiev budú zaručené.

2. Ak sa vymoženie fakticky neuskutočnilo k dátumu splatnosti uvedenému v príkaze na vymáhanie, vedúci účtovník informuje zodpovedného zmocňujúceho [povoľujúceho — *neoficiálny preklad*] úradníka a bezodkladne iniciuje proces efektívneho vymáhania všetkými prostriedkami, ktoré umožňuje zákon, v prípade potreby vrátane kompenzácie [započítania — *neoficiálny preklad*]. Ak to nie je možné, vedúci účtovník presadí rozhodnutie o vymáhaní [zabezpečí vymáhanie formou núteného výkonu rozhodnutia — *neoficiálny preklad*] buď v súlade s článkom 44 odsekom 2, alebo súdnou žalobou [cestou — *neoficiálny preklad*].

3. Vedúci účtovník vymáha čiastky ich kompenzáciou ekvivalentnými nárokmi [ich započítaním voči rovnakej výške záväzkov — *neoficiálny preklad*], ktoré majú EFR alebo Spoločenstvo voči dlžníkovi, ktorý sám má nároky [pohľadávky — *neoficiálny preklad*] voči EFR alebo Spoločenstvu, ktoré sú nepochybné, v pevnej určenej výške a splatné.

…“

13 Článok 47 rozpočtových pravidiel deviateho ERF stanovuje:

„1. Ak sa zodpovedný zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník hodlá zrieknuť vymáhania zistenej pohľadávky, zabezpečí, aby toto zrieknutie sa bolo v poriadku a zodpovedalo zásadám správneho finančného riadenia a proporcionálnosti v súlade s postupmi a kritériám ustanovenými predtým Komisiou na tento účel. Rozhodnutie o zrieknutí sa musí byť opodstatnené. Zmocňujúci [povoľujúci — *neoficiálny preklad*] úradník môže delegovať toto rozhodnutie, len ako je ustanovené [len za podmienok stanovených — *neoficiálny preklad*] Komisiou v pravidlách uvedených v odseku 2.

2. Podrobné pravidlá pre implementáciu Všeobecného finančného nariadenia [pre vykonanie všeobecných rozpočtových pravidiel — *neoficiálny preklad*] sa vzťahujú *mutatis mutandis* na implementáciu [vykonanie — *neoficiálny preklad*] tohto článku.“

Okolnosti predchádzajúce sporu

14 Mimovládna organizácia (MVO) Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas) (ďalej len „žalobca“), so sídlom v Taliansku, pôsobí v Guinei od roku 1987 v rámci rôznych činností medzinárodnej spolupráce v oblasti zdravotníctva financovaných najskôr talianskym ministerstvom zahraničných vecí a potom Spoločenstvom.

15 Do roku 1997 sa jej činnosti týkali infraštruktúry a zariadení nemocníc. Po tomto období boli rozšírené na technickú pomoc v oblasti plánovania a riadenia.

16 S cieľom uskutočniť tieto činnosti v súvislosti s projektmi financovanými Spoločenstvom uzavrel žalobca s Guinejskou republikou protokoly k dohodám a zmluvy o poskytnutí služieb, ktoré boli schválené vedúcim delegácie Komisie v Guinei a zakladali sa na dohodách o financovaní č. 5169/GUI a 4205/GUI, ako aj na zmluve o financovaní upravujúcej vytvorenie účtu na opätovné použitie prostriedkov Sysmin.

17 Dňa 14. júna 1993 sa medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom, zastúpeným Komisiou, a Guinejskou republikou uzavrela v rámci Dohovoru z Lomé IV dohoda o financovaní č. 5169/GUI, ktorej cieľom bolo zlepšenie životných podmienok v tejto krajine prostredníctvom poskytnutia financií zo zdrojov siedmeho ERF. Celková výška tohto financovania predstavovala 30 miliónov ecu, ktorých dve tretiny mali byť kryté z indikatívneho národného programu Lomé IV a jedna tretina z doplnkových fondov vytvorených všeobecným programom pre dovoz.

18 Táto dohoda upravuje reštrukturáciu a podporu guinejských zdravotníckych zariadení za pomoci šiestich MVO vrátane žalobcu, ktoré pôsobia popri verejných zdravotníckych službách v nadväznosti na verejné obstarávanie služieb.

19 Všeobecný program pre dovoz, ktorý je predmetom dohody o financovaní č. 4205/GUI, uzavretej 30. decembra 1988 medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom, zastúpeným Komisiou, a Guinejskou republikou, je určený na to, aby

pokrýval vo voľne zameniteľných menách hodnotu „nákladov, poistenia a dopravy“ (cif) dovážaného tovaru. Táto dohoda, ktorá výslovne upravuje použitie doplnkových fondov v prospech odvetvia zdravotníctva, so sebou prináša vytvorenie doplnkových fondov v guinejských frankoch v nadväznosti na nákupy uskutočnené v súkromnom a vo verejnom sektore.

20 Dňa 1. februára 1990 Európske hospodárske spoločenstvo, zastúpené Komisiou, a Guinejská republika uzavreli zmluvu o financovaní, ktorá upravovala vytvorenie účtu na opätovné použitie prostriedkov s názvom „Systém stabilizácie príjmov z vývozu vyťažených surovín (Sysmin)“ v Centrálnej banke Guinejskej republiky. V nadväznosti na túto zmluvu bol medzi žalobcom a Guinejskou republikou uzavretý protokol k dohode nazvaný „Fond pre opätovné použitie prostriedkov/EHS č. 02/96“, ktorého cieľom bolo vymedziť technické, administratívne a finančné podrobnosti činnosti žalobcu financovanej z fondu pre opätovné použitie prostriedkov na podporu zdravotníctva v prefektúre Fria (Guinea).

21 Na zmluvy uzavreté žalobcom v rámci projektov financovaných z fondov ERF sa v prípade sporu použije postup upravený „Procedurálnymi pravidlami zmierovacieho a arbitrážneho konania pre zákazky financované ERF“ uvedený v prílohe V rozhodnutia Rady ministrov AKT-EHS č. 3/90 z 29. marca 1990 o prijatí všeobecných predpisov, všeobecných podmienok a procedurálnych pravidiel zmierovacieho a arbitrážneho konania týkajúcich sa zákaziek na poskytnutie prác, na dodávky tovarov a služieb financovaných ERF a o ich uplatňovaní [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 382, s. 1).

22 Kontrola uskutočnená koncom roka 1998 guinejským ministrom pre spoluprácu ako národným povoľujúcim úradníkom ERF (ďalej len „národný povoľujúci úradník“) odhalila nedostatky v činnostiach žalobcu týkajúcich sa zmlúv financovaných zo zdrojov šiesteho a siedmeho ERF (ďalej len „dotknuté zmluvy“), ktoré sa prejavovali nízkou úrovňou splnenia, nedostatočnou technickou spôsobilosťou, nízkou úrovňou organizačných a finančných schopností, ako aj nedostatkom transparentnosti.

23 Toto zistenie viedlo národného povoľujúceho úradníka k tomu, aby poveril audítorskú spoločnosť vykonaním účtovného a finančného auditu tých projektov v Guinei, ktorých sa zúčastnil žalobca.

24 Dňa 30. marca 2000 odoslal národný povoľujúci úradník žalobcovi v nadväznosti na audítorskú správu varovný list, ktorým ho požiadal nielen o nápravu nedostatkov zistených v rôznych projektoch týkajúcich sa vedenia účtovníctva a riadenia personálu, ale aj o vrátenie sumy 261 181 309 guinejských frankov zodpovedajúcej pokladničnému zostatku všetkých projektov financovaných z fondu pre opätovné použitie prostriedkov a ďalších nedostatočne podložených súm uvedených v audítorskej správe, ktoré však neboli vyčíslené vo výzve, a to podľa splátkového kalendára, ktorý bude potrebné dohodnúť.

25 Dňa 14. apríla 2000 žalobca na túto výzvu odpovedal tak, že poskytol vysvetlenia, ktoré viedli národného povoľujúceho úradníka, aby dotknutú audítorskú spoločnosť požiadal o doplňujúci audit, ktorý by zohľadnil odpovede poskytnuté žalobcom na uvedenú výzvu.

26 Dňa 13. augusta 2000 vyhotovila uvedená audítorská spoločnosť na žiadosť národného povoľujúceho úradníka návrh doplňujúcej audítorskej správy, v ktorej dospela k záveru, že je potrebné znížiť dlh žalobcu týkajúci sa celkovej výšky nákladov nepodložených dokladmi, ktoré by ich preukazovali, a nákladov, ktoré nemožno preplatiť, z 1 510 307 148 na 1 085 836 676 guinejských frankov.

27 Podľa Komisie to bol dôvod, prečo národný povoľujúci úradník nevyužil bankovú záruku, ktorú mal k dispozícii a ktorej platnosť uplynula 15. septembra 2000.

28 Dňa 21. marca 2001 bola na základe opakovaných kontrol tou istou audítorskou spoločnosťou vyhotovená doplňujúca audítorská správa, v ktorej bola výška opätovne znížená až na 1 006 740 345 guinejských frankov, vzhľadom na to, že náklady vo výške 79 096 331 guinejských frankov boli uznané za riadne podložené.

29 Listom z 31. júla 2001 žalobca, ktorý sa domnieval, že výška jeho dlhu predstavuje len 44 278 586 guinejských frankov, v odpovedi na novú výzvu zaslanú národným povoľujúcim úradníkom ďalej namietal voči záverom tejto správy, hoci už zohľadnila ním predložené pripomienky, čím znemožnil vyriešenie sporu zmierom.

30 Od leta 2001 sa kontakty medzi žalobcom, guinejskými orgánmi a Komisiou obmedzili. Žalobca sa sťažuje, že nemal prístup k novej audítorskej správe vyhotovenej v roku 2002 tou istou audítorskou spoločnosťou.

31 Listom z 24. júla 2003 zaslaným žalobcovi Komisia vyjadrila poľutovanie nad tým, že sa jej nepodarilo presvedčiť národného povoľujúceho úradníka, aby zaujal oficiálne stanovisko k ďalšiemu riešeniu sporu, pričom národný povoľujúci úradník sa domnieval, že riešenie sporu prostredníctvom sporového konania by malo prísť do úvahy až ako posledná možnosť.

32 Dňa 24. septembra 2003 sa v Bruseli uskutočnilo stretnutie žalobcu a Komisie s cieľom vyriešiť spor, no žiadne riešenie sa nenašlo.

33 Listom z 24. marca 2004, ktorý žalobca dostal až 26. apríla 2004, vedúci delegácie Komisie v Guinei informoval žalobcu, že v blízkej budúcnosti vydá príkaz na vymáhanie.

34 Dňa 21. apríla 2004 zaslal vedúci delegácie Komisie v Guinei žalobcovi doporučeným listom s doručenkou, ktorého obálka obsahovala aj list z 24. marca 2004, ktorý bol teda žalobcovi doručený tiež 26. apríla 2004, oznámenie o dlhu vo výške 959 543 835 guinejských frankov (397 126,02 eura) (ďalej len „napadnutý akt“), pričom dátum splatnosti sa stanovil na 25. mája 2004.

35 Keďže žalobca požiadal o vysvetlenie obsahu napadnutého aktu, vedúci delegácie Komisie v Guinei mu odpovedal listom z 18. mája 2004 a k svojej odpovedi priložil poslednú doplňujúcu audítorskú správu z 27. marca 2002, pričom uviedol, že táto správa z vecného hľadiska nemení zistenia uvedené v prvej audítorskej správe, s výnimkou zníženia sumy nákladov, o ktorých bolo vyhlásené, že ich nemožno uznať, čím bola táto suma znížená na 988 314 134 guinejských frankov.

36 Keďže žalobca sa odmlčal, účtovník ERF mu listom z 2. júla 2004 zaslal upomienku, v ktorej ho vyzval, aby najneskôr do 23. júla 2004 zaplatil sumu 959 543 835 guinejských frankov.

37 Dňa 4. augusta 2004, po tom, ako žalobca podal túto žalobu, mu Komisia doručila druhú upomienku, v ktorej ho znova vyzvala, aby najneskôr do 6. septembra 2004 zaplatil sumu stanovenú v napadnutom akte.

38 Keďže žalobca sumu stanovenú v napadnutom akte nezaplatil, zaslala mu Komisia 9. júna 2005 výzvu.

39 Dňa 20. júna 2005 žalobca na túto výzvu odpovedal, že sa domnieva, že je vhodné počkať na výsledok konania o tejto žalobe.

Konanie a návrhy účastníkov konania

40 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 23. júna 2004 podal žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

41 Samostatným podaním podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 30. septembra 2004 Komisia vzniesla námietku neprípustnosti na základe článku 114 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa. Žalobca podal k tejto námietke svoje pripomienky 25. októbra 2004.

42 Uznesením Súdu prvého stupňa z 22. septembra 2005 bolo konanie o námietke spojené s konaním vo veci samej, pričom o trovách sa rozhodne v konaní o veci samej.

43 Na základe správy sudcu spravodajcu sa Súd prvého stupňa (štvrtá komora) rozhodol otvoriť ústnu časť konania.

44 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté na pojednávaní 6. júna 2007.

45 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol námietku neprípustnosti,

— zrušil napadnutý akt,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania, a to aj za predpokladu, že by sa žaloba odmietla ako neprípustná.

46 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— odmietol žalobu ako neprípustnú alebo subsidiárne ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

Tvrdenia účastníkov konania

47 Komisia tvrdí, že táto žaloba je neprípustná, pretože napadnutý akt nemožno považovať za napadnuteľný akt v zmysle článku 230 ES. Napadnutý akt je totiž prípravným aktom na účely prípadného sporového konania alebo na prijatie rozhodnutia na základe článku 256 ES.

48 Podľa Komisie je napadnutý akt aktom predchádzajúcim prípadnému prijatiu rozhodnutia o začatí sporového konania, čiže nie je aktom majúcim také právne účinky, ktoré by sa mohli dotýkať záujmov žalobcu a podstatne meniť jeho právne postavenie.

49 Komisia tvrdí, že oznámenie o dlhu je „posledným varovaním pred prikročením k ďalšej etape“. Predstavuje poskytnutie informácie dlžníkovi, ako je to upresnené v článku 78 ods. 3 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 357, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s. 145).

50 Komisia v tomto ohľade tvrdí, že v prejednávanej veci mohla ešte zaslať poslednú žiadosť národnému povoľujúcemu úradníkovi, aby rozhodol o pokračovaní sporu so žalobcom. Za súčasného stavu spisu totiž Komisia ešte neprijala rozhodnutie, ako bude v tejto veci ako garant finančných záujmov ERF ďalej postupovať.

51 Komisia teda vysvetľuje, že jej konečné rozhodnutie by mohlo prípadne byť rozhodnutím na základe článku 256 ES, rozhodnutím o započítaní alebo rozhodnutím obrátiť sa na príslušné súdne orgány na základe článku 46 ods. 2 rozpočtových pravidiel deviateho ERF. V poslednom z uvedených prípadov by išlo o príslušné talianske súdy, keďže Komisia vzhľadom na to, že nie je zmluvnou stranou dotknutých zmlúv, nemôže využiť možnosť arbitrážneho konania upravenú v dotknutých zmluvách, ktorú môžu využiť len guinejské orgány.

52 Komisia tvrdí, že ak by Súd prvého stupňa mal považovať napadnutý akt za akt, proti ktorému možno podať žalobu na základe článku 230 ES, predbiehal by tým konečné rozhodnutie Komisie, ku ktorého prijatiu by nemuselo nikdy dôjsť, ak by národný povoľujúci úradník začal konať ešte pred jeho prijatím.

53 Komisia namieta proti pripomienkam žalobcu, podľa ktorých je napadnutý akt skutočným rozhodnutím z dôvodu, že po prvé išlo o vykonanie článku 44 ods. 2 rozpočtových pravidiel deviateho ERF, po druhé znenie tohto „rozhodnutia“ potvrdzuje jeho povahu exekučného povolenia a po tretie druhá upomienka potvrdzuje túto analýzu a v dôsledku toho majú naň tieto listy právne účinky, ktoré by mohli poškodzovať jeho záujmy a meniť jeho právne postavenie v zmysle judikatúry Súdneho dvora.

54 Komisia tvrdí, že podľa článku 44 ods. 2 rozpočtových pravidiel deviateho ERF „môže… formálne označiť čiastku za pohľadávku od osoby inej ako tieto štáty [označiť určitú sumu za pohľadávku voči inej osobe, ako sú tieto štáty — *neoficiálny preklad*], a to rozhodnutím, ktoré je vymáhateľné za rovnakých podmienok, aké sú uvedené v článku 256 [ES]“.

55 Okrem toho uvedené listy podľa Komisie nijako nesúvisia s výkonom jej právomocí ako orgánu verejnej moci, takže nemôžu byť vykonateľné.

56 Komisia sa domnieva, že cieľom formulácie, ktorú použila vo svojej druhej pripomienke zaslanej žalobcovi 4. augusta 2004, konkrétne „Bez informácie z Vašej strany pristúpi Komisia za použitia všetkých dostupných právnych prostriedkov ku konaniu o nútenom výkone, ktorého predmetom bude istina a jej príslušenstvo“, bolo výlučne upozorniť na fázu núteného výkonu.

57 Komisia sa domnieva, že použitie budúceho času „pristúpi“ v tejto formulácii znamená, že ešte nedošlo k rozhodnutiu v zmysle článku 249 ES. Z uvedených listov vyplýva, že Komisia môže prijať rozhodnutie na základe článku 256 ES až v neskoršom štádiu.

58 Komisia tvrdí, že v každom prípade v rámci právneho režimu ERF vymáhanie obyčajne uskutočňuje národný povoľujúci úradník, ktorý je samostatným subjektom majúcim vlastné právomoci. V prejednávanej veci bola Komisia stále presvedčená o tom, že v rámci úzkej spolupráce vytvorenej na základe režimu Dohovoru z Lomé IV sa národný povoľujúci úradník znova zhostí svojich úloh v tejto oblasti.

59 Komisia zdôrazňuje, že skutočnosť, že po zaslaní napadnutého aktu zaslala žalobcovi dve upomienky a výzvu, potvrdzuje, že napadnutý akt nemožno vykladať ako konečné rozhodnutie, voči ktorému možno podať žalobu.

60 Komisia navyše pripomína, že v čase, keď došlo k skutkovým okolnostiam, prijímala rozhodnutia na základe článku 256 ES ako kolektívny orgán v rámci osobitného konania, pričom tieto rozhodnutia mali inú podobu, ako to bolo v prípade listov zaslaných žalobcovi v rámci prípravnej fázy vymáhania.

61 Komisia sa domnieva, že napadnutý akt, rovnako ako dve upomienky a výzva sú v prejednávanej veci aktmi prípravnej fázy vymáhania, ktoré nesúvisia s výkonom právomocí Komisie ako orgánu verejnej moci, v dôsledku čoho ich nemožno napadnúť v zmysle článku 230 ES. Vzhľadom na neexistenciu konečného stanoviska sa teda ešte nepristúpilo k fáze vykonania vymáhania.

62 Žalobca tvrdí, že námietka neprípustnosti predložená Komisiou sa musí zamietnuť, lebo napadnutý akt je konečným aktom, skutočným formálnym rozhodnutím, ktoré je vykonateľné v súlade s ustanoveniami článku 256 ES.

63 Tento záver potvrdzuje aj samotný napadnutý akt, v ktorom sa upresňuje, že „ak nedôjde k zaplateniu ku dňu splatnosti, Komisia… si vyhradzuje právo uplatniť si svoj nárok z predtým poskytnutej finančnej záruky a prípadne pristúpiť k nútenému výkonu v súlade s článkom 256 ES“. V tomto prípade totiž išlo o hrozbu, že pri nezaplatení pohľadávky Komisia pristúpi priamo k nútenému výkonu.

64 Žalobca zdôrazňuje, že tento záver potvrdzuje aj „upomienka“ zo 4. augusta 2004, ktorá mu bola zaslaná doporučeným listom s doručenkou, ktorou mu Komisia opätovne ukladá povinnosť zaplatiť sumu 959 543 835 guinejských frankov, pričom upresňuje, že v prípade nezaplatenia „pristúpi Komisia za použitia všetkých dostupných právnych prostriedkov ku konaniu o nútenom výkone, ktorého predmetom bude istina a jej príslušenstvo“.

65 Žalobca tvrdí, že formulácia použitá v napadnutom akte nevyvoláva žiadne nejasnosti, lebo podľa jeho názoru odkazuje na prijatie opatrení na nútený výkon bez potreby prijatia prípadných iných konečných aktov. Toto rozhodnutie by teda malo mať záväzné právne účinky.

66 Žalobca sa domnieva, že Komisia si zamieňa „vykonateľnosť“ určitého aktu s „nútеným výkonom“ aktu. Formulácia „Bez informácie z Vašej strany pristúpi Komisia za použitia všetkých dostupných právnych prostriedkov ku konaniu o nútenom výkone, ktorého predmetom bude istina a jej príslušenstvo“, ktorá je použitá v liste zo 4. augusta 2004, nezodpovedá oznámeniu, že v budúcnosti sa prijme akt majúci povahu rozhodnutia, ktorý bude teda vykonateľný, ako tvrdí Komisia, ale ide skôr o výzvu na zaplatenie, čo predpokladá, že už došlo k prijatiu konečného rozhodnutia tak o existencii dlhu, ako aj o jeho výške.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

67 Na účely posúdenia tejto žaloby je potrebné najskôr pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry výlučne opatrenia majúce záväzné právne účinky, ktoré by sa mohli dotýkať záujmov žalobcu a podstatne meniť jeho právne postavenie, sú aktmi, proti ktorým možno podať žalobu o neplatnosť v zmysle článku 230 ES (rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 1981, IBM/Komisia, 60/81, Zb. s. 2639, bod 9, a uznesenie Súdneho dvoru zo 4. októbra 1991, Bosman/Komisia, C-117/91, Zb. s. I-4837, bod 13; rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. januára 2003, Philip Morris International/Komisia, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 a T-272/01, Zb. s. II-1, bod 81).

68 Z ustálenej judikatúry taktiež vyplýva, že pri určení, či možno proti opatreniu, ktorého zrušenie sa navrhuje, podať žalobu, je rozhodujúca jeho podstata, pričom forma, v akej bolo prijaté, je v tejto súvislosti v zásade bezvýznamná (rozsudky Súdneho dvora IBM/Komisia, už citovaný, bod 9, a z 28. novembra 1991, Luxembursko/Parlament, C-213/88 a C-39/89, Zb. s. I-5643, bod 15; pozri tiež rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. marca 1994, Air France/Komisia, T-3/93, Zb. s. II-121, body 43 a 57).

69 Pokiaľ ide o akty alebo rozhodnutia, ktoré sa vyhotovujú vo viacerých fázach, najmä na konci interného konania, z tej istej judikatúry vyplýva, že napadnuteľnými aktmi sú v zásade len opatrenia, ktoré vyjadrujú konečné stanovisko Komisie na konci tohto konania, s výnimkou predbežných opatrení, ktorých cieľom je pripraviť konečné rozhodnutie (rozsudok IBM/Komisia, už citovaný, bod 10, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. marca 2002, Satellimages TV5/Komisia, T-95/99, Zb. s. II-1425, bod 32).

70 Preto je potrebné overiť, či z napadnutého aktu vyplýva, že Komisia v ňom vyjadrila svoje konečné stanovisko.

71 Je pravda, že spôsob formulácie napadnutého aktu by mohol vyvolávať dojem, že ide o konečný akt, keďže najmä stanovuje, že „ak nedôjde k zaplateniu ku dňu splatnosti, Komisia… si vyhradzuje právo uplatniť si svoj nárok z predtým poskytnutej finančnej záruky a prípadne pristúpiť k nútenému výkonu v súlade s článkom 256 ES“. Rovnako aj obsah dvoch upomienok z 2. júla a zo 4. augusta 2004, zaslaných po podaní tejto žaloby, umocňuje tento dojem.

72 Komisia sama navyše na pojednávaní pripustila, že štandardný vzor oznámenia o dlhu, na základe ktorého bol napadnutý akt vyhotovený, používal také znenie, z ktorého nebola prípravná povaha aktu výslovne zjavná, aby tým podnietil dlžníka zaplatiť dlžnú sumu.

73 Súd prvého stupňa zdôrazňuje, že Komisia pri vyhotovovaní napadnutého aktu nepoužila jasnú a jednoznačnú formuláciu.

74 Napriek skutočnosti, že napadnutý akt uvádza dátum splatnosti a podmienky zaplatenia, Komisia neuvádza stanovisko k prostriedkom, ktoré zamýšľa použiť na účely vymáhania dotknutej sumy.

75 V súlade s povinnosťou, ktorá jej prináleží na základe článkov 42 až 47 rozpočtových pravidiel deviateho ERF, Komisia vyhotovila oznámenie o dlhu, ktoré jej v prípade, že ho dlžník nebude rešpektovať, umožní podľa rozpočtových pravidiel deviateho

ERF buď vzdať sa vymáhania pohľadávky (článok 47), alebo pristúpiť k započítaniu (článok 46 ods. 2), prípadne pristúpiť k nútenému výkonu (článok 46 ods. 2), ku ktorému môže dôjsť na základe vykonateľného rozhodnutia podľa článku 256 ES (článok 44 ods. 2) alebo na základe exekučného povolenia získaného súdnou cestou (článok 46 ods. 2).

76 Z týchto ustanovení vyplýva, že oznámenie o dlhu je poskytnutím informácie dlžníkovi. Keďže článok 44 a článok 46 ods. 2 rozpočtových pravidiel deviateho ERF v rámci konania o vymáhaní pohľadávok hovoria o samostatnom vykonateľnom rozhodnutí, ku ktorého prijatiu dochádza až po vyhotovení oznámenia o dlhu, oznámenie o dlhu zjavne nie je vykonateľné. Je totiž prípravným aktom predchádzajúcim prípadnému prijatiu rozhodnutia Komisie pokračovať vo vymáhaní buď začatím súdneho konania, alebo prijatím rozhodnutia na základe článku 256 ES. Napadnutý akt sa musí označiť za oznámenie o dlhu v zmysle článku 45 rozpočtových pravidiel deviateho ERF, lebo uvádza, že „Komisia… si vyhradzuje právo, po predchádzajúcom oznámení, pristúpiť v prípade existencie vzájomných, istých, splatných a vymáhateľných pohľadávok k ich započítaniu“. V dôsledku toho napadnutý akt nie je opatrením, ktoré by vyjadrovalo konečné stanovisko Komisie, nemá záväzné právne účinky, ktoré by sa mohli dotýkať záujmov žalobcu, a preto nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť v zmysle článku 230 ES.

77 Táto žaloba sa preto musí odmietnuť ako neprípustná.

O trovách

78 Podľa článku 87 ods. 3 rokovacieho poriadku môže Súd prvého stupňa rozdeliť náhradu trov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci konania mali úspech len v časti predmetu konania alebo z výnimočných dôvodov.

79 Hoci žalobca v prejednávajúcej veci nemal so svojimi návrhmi úspech, Súd prvého stupňa sa domnieva, že Komisia pri vyhotovovaní napadnutého aktu v nijakom prípade nepoužila jasnú a jednoznačnú formuláciu. Vzhľadom na túto okolnosť sa domnieva, že okolnosti prejednávanej veci posúdi spravodlivo, keď rozhodne, že žalobca znáša tri pätiny svojich trov konania a je povinný nahradiť tri pätiny trov konania vynaložených Komisiou. Komisia zase znáša dve pätiny svojich trov konania a je povinná nahradiť dve pätiny trov konania vynaložených žalobcom.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa odmieta ako neprípustná.

2. Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas) znáša tri pätiny svojich trov konania. Cestas je tiež povinný nahradiť tri pätiny trov konania vynaložených Komisiou.

3. Komisia znáša dve pätiny svojich trov konania. Komisia je tiež povinná nahradiť dve pätiny trov konania vynaložených Cestas.

Vadapalas Moavero Milanesi Wahl

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 17. apríla 2008.

Tajomník Zastupujúci predseda komory

E. Coulon V. Vadapalas